

Eläinlääkärit muutospaineessa

Eläinlääkäriliiton vuoden 2014 toimintasuunnitelmassa on yhtenä tavoitteena ammattikunnan asiantuntemuksen ja osaamisen ylläpitäminen sekä edistäminen siten, että eläinlääkäriyden yhteiskunnallinen vaikuttavuus säilyy. Toimintasuunnitelmaan sisältyy myös eläinlääkärien monipuolisen ammattikuvan esiintuominen siten, että ammattikunta säilyy yhtenäisenä. Eläinlääkäriin koulutus antaa eläinlääkäripraktiikan lisäksi valmiudet toimia monenlaisissa tehtävissä julkisella ja yksityisellä sektorilla. Suuri yleisö kuitenkin useimmiten mieltää eläinlääkärien tehtäväksi vain ”oikeat eläinlääkäriin työt” eli sairaiden eläinten hoidon.

Eläinlääkärien monipuoliset tehtävät kiinnostavat entistä enemmän myös muita ammattikuntia, jotka katsovat omaavansa niihin soveltuvan pätevyyden. Joudumme monilla perinteisesti eläinlääkäreille kuuluneilla sektoreilla kilpailemaan töistä muiden ammattikuntien kanssa. Eläinlääkärien ei pidä asettua siilipuolustukseen, vaan osoittaa olevansa omalla toimintakentällään pätevämpiä ja kustannustehokkaampia kuin muut. Avoimuus ja yhteistyö muiden ammattiryhmien kanssa johtavat parempaan tulokseen ja uudet aluevaltaukset ovat koko ammattikunnan etu.

Esimerkkejä rajapinnoista eläinlääkärien ja muiden ammattikuntien välillä on lukuisia sekä varsinaisessa eläinten hoidossa että myös ympäristöterveydenhuollossa ja muulla julkisella sektorilla. Allekirjoittanut lähinnä ovat tuotantoeläimet. Koko EU-ajan meneillään ollut rakennemuutos jatkuu ja kotieläintilojen määrän on arvioitu puolittuvan nykyisestä vuoteen 2020 mennessä. Tällöin maassa arvioidaan olevan noin 5000 lypsykarjatilaa, 1500 muuta nautatilaa, 1000 sikatilaa ja 300 siipikarjatilaa. Eläinten määrä ei vastaavasti vähene, vaan tilakoko kasvaa.

Tuotantorakenteen muutos ja tuottajien ammattitaidon kohoaminen vaikuttavat oleellisesti tuotantoeläinpraktiikkaa tekevien eläinlääkärien toimenkuvaan. Perinteisen yksilösairaanhoidon rinnalle on tullut koko tilan eläinten terveydentilaa, tuottavuutta ja hyvinvointia koskeva eläinten terveydenhuolto. Tämä asettaa entistä suuremmat vaatimukset eläinlääkärien ammattitaidolle ja edellyttää jatkuvaa kouluttautumista, jotta pysytään ajan hermolla. Tuotantoeläinten terveydenhuoltoa sivuvaan tehtäviin ovat pyrkimässä myös muut ammattikunnat tarjoamalla tiloille erilaisia neuvontapaketteja. Eläinlääkärien kannattaa omassa työssään hyödyntää myös muiden tahojen asiantuntemusta ja suhtautua yhteistyöhön positiivisena haasteena. Yhteistyö muiden ammattikuntien kanssa tarjoaa mahdollisuuden laajentaa eläinlääkärien toimintakenttää. On myös tärkeää markkinoida ja arvostaa omaa osaamistaan.

Eläinlääkärien työllisyystilanne on perinteisesti ollut hyvä, mutta pätkätöitä on toki moni joutunut tekemään. Eläinlääkäreistä on ollut pulaa eri sektoreilla, virkoihin ei ole aina saatu päteviä hakijoita ja sijaisia on ollut vaikea saada. Tuotantoeläinten terveydenhuollon edistymisen esteenä on pidetty eläinlääkäripulaa. Eläinlääkärien koulutusmäärää lisättiin muutama vuosi sitten ja ensimmäinen suurempi vuosikurssi on opiskelunsa loppuvaiheessa. Tämän lisäksi tulee Suomen työmarkkinoille vuosittain noin 30 Virossa opiskellutta eläinlääkärinä ja joitakin muualla opiskelleita. Nautatiheilläkin alueilla alkaa olla riittävästi resursseja eläinten terveydenhuoltoon ja terveydenhuoltokäynnit hoituvat valtaosin ajallaan. Viransijaisuuksia jopa tiedustellaan pohjoisinta Suomea myöten. Eläinlääkärien oikeaa koulutusmäärää tulee selvittää ja tarvittaessa pohtia uudelleen, jotta ei ajauduta äärimmäisyydestä toiseen. Vauhdissa oleva laiva kääntyy hitaasti.

Olli Ruoho

Suomen Eläinlääkäriliiton valtuuskunnan puheenjohtaja